

Hollanda'daki seçim sonucu ne ifade ediyor?

Mark Rutte, başa baş gittiği rakibi Geert Wilders'i sandıkta yendi... Gerçi Başbakan'ın liberal partisi VVD geriledi, ama gene de meclisteki 150 sandalyeden 33'ünü elde ederek birinci parti pozisyonunu korumayı başardı. Buna karşılık, Wilders'in aşırı milliyetçi partisi PVV ilerledi ama 20 sandalye ile ancak ikinci parti durumuna geldi...

Hollanda'daki seçimlerde bu kez bütün dikkatler bu iki politikacı üzerinde odaklandığı için, sandıktan çıkan sonuçların bu yönü daha çok ilgi görüyor. Oysa VVD ve PVV dışındaki partilerin yeni meclisteki durumu da önemli trend'ler yansıtıyor. Örneđin Rutte'nin koalisyonunda yer almış olan İşçi Partisi hezimete uğradı, buna karşılık Yeşiller beklenmedik bir başarı gösterdi; bu arada Türklerin Faslılarla birlikte kurdukları DENK Partisi ilk kez meclise girdi...

Bu tablo, Rutte'nin üçüncü kez başbakan olacağını ve 3, hatta 4 partili bir koalisyon kuracağını gösteriyor. Şimdiden belli olan diğer bir husus da, Wilders'in iktidara gelme şansının bulunmadığı, hiçbir partinin onunla ortaklık kurmaya niyetli olmadığıdır...

Popülizme fren...

Wilders gibi düşünenlerin dışında Hollanda'da ve genelde Avrupa'da hâkim görüş, aşırı milliyetçi ve ırkçı akımın bu seçimlerde bir darbe yediğidir. Başbakan Rutte'ye göre bu, popülizme "dur" dendiği anlamına gelir. Hollanda seçimlerinin özellikle Avrupa'da bu kadar geniş ilgi görmesinin nedeni, bu tür popülizmin, yani aşırı milliyetçi, yabancı düşmanı (İslamofobi ve Türkofofi gibi) akımların birçok Avrupa ülkesinde yayılmasıdır. Hollanda'daki seçimlerin Avrupa'da bir "domino etkisi" yapabileceği düşünülüyordu. Şimdi birçok analist, Hollanda'daki "test sonucu"nun aksi yönde bir "domino etkisi" yapabileceği, yani Fransa, Almanya gibi ülkelerdeki aşırı hareketleri "frenleyebileceği" umudunu dile getiriyor.

Türkiye faktörü

Hollanda seçimlerinde özellikle son günlerde çıkan "ziyaret krizi"nden dolayı bir hayli etkili olduğu açık. Rutte rakibi Wilders'e, bu krizi seçim malzemesi olarak kullanma avantajını bırakmamak için, bizzat bazı popülist hareketlere girişmiş, Rotterdam'daki rezaletin sorumlusu durumuna gelmiştir. Seçimlerin sona ermesinden sonra Rutte'nin tutumunu değiştirmesi ve bu krizi yatıştırmaya çalışması bekleniyor. Lahey'de yapılan resmi beyanlar bunun işaretini veriyor.

Ancak Türkiye son olayın bedelini ödetmeye kararlı. Referandum, Hollanda'ya ve Avrupa'ya karşı kampanyanın giderek sertleşmesine vesile oluyor. Hükümet söylemi ve eylemler yüksek gerilim politikasını sürdürüyor. Bu tutum 16 Nisan'dan sonra değişecek mi, yoksa devam edecek mi, belli değil.

Ama gerilim yatışsa da ilişkilerin eski haline dönmesi herhalde epey zaman alacaktır...